

СХВАЛЕНО рішенням
педагогічної ради
навчального закладу
протокол № 1
від 30.08.2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КЗ «ВЛ № 15»
_____ Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА
« ____ » _____ 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА **комунального закладу** **«Вінницький ліцей № 15»** **на 2022/2023 навчальний рік**

(сформована на основі типових навчальних програм закладів загальної середньої освіти I-III ступенів, розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», наказів МОН України від 21.03.2018 року, від 20.04.2018 № 405, 407, № 408, від 08.10.2019 № 1272).

Освітня програма вводиться в дію з 2022/2023 навчального року; передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу та перелік освітніх компонентів оприлюднюється на веб-сайті закладу (school15.vn@gmail.com)

Розділ I

Освітня програма школи I ступеня (1-4 класи)

Кількісні показники 2022 -2023 н.р.

Кількість класів школи I ступеня – 19.

Займаються в I зміну (1-А, 1-Б, 1-В, 1-Г, 1-Д, 2-А, 2-Б, 2-В, 2-Г, 2-Д) – 10 класів.

Займаються у II зміну (3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-А, 4-Б, 4-В, 4-Г, 4-Д) - 9 класів.

Загальне число учнів школи I ступеня - 588.

Освітня програма загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

Законів України «Про освіту», « Про повну загальну середню освіту», « Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1- 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87)

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Навчальний план для школи I ступеня дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Розподіл годин варіативної складової вивчення окремих предметів інваріантної складової, факультативів, індивідуальні консультації та групові заняття обговорено і схвалено на спільному засіданні педагогічної ради закладу (протокол № 1 від 30.08.2022р.)

Класи	К-сть годин	Розподіл годин варіативної складової
1-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова)
1-Б	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
1-В	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
1-Г		
1-Д	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
2-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (я пізнаю світ)
2-Б	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (арт-технології)
2-В	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
2-Г		
2-Д		
3-А	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
3-Б		
3-В		
3-Г		
4-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (я пізнаю світ)
4-В	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
4-Б	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
4-Г		
4-Д		

Загальний обсяг навчального навантаження

- для учнів 1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік);
- для учнів 2-х класів – 25 годин тиждень (875 годин/ навч.рік);
- для учнів 3-х класів – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік);
- для учнів 4 класів – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік).

Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 – 40 хвилин.

Освітня програма закладу та перелік освітніх компонентів оприлюднюються на веб-сайті закладу <https://sch15.edu.vn.ua/>

Структура, логіка та зміст освітніх програм відповідає Типовим навчальним планам, затвердженим наказами Міністерства освіти і науки України.

На 2022/2023 навчальний рік типовий план складений:

- для **1-В, 1-Г, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д** класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743;

- **3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д** класів на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743;

- **1-А, 2-А, 4-А** класів складений відповідно типової програми «Інтелект України», затвердженими Державною службою якості освіти України від

06.08.2020 № 01/01-23/929 (науковий керівник Гавриш І.В.);

-1-Б, 2-Б, 4-В класів – відповідно освітньої програми «Світ чекає крилатих» (науковий керівник А.Д. Цимбалару) (лист ДСЯО від 22.09.2020 р. №01/01-23/1115) ;

До освітньої програми додано навчальний план, що пропонує підхід до організації освітнього процесу

Цілі та задачі освітньої діяльності початкової школи закладу

Мета діяльності початкової школи закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості молодшого школяра на основі акмеологічного супроводу розвитку дитини, формування духовної культури та цілісних світових уявлень, різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Пріоритетні завдання діяльності:

- Створення умов для здобуття якісної освіти в умовах загальноосвітньої школи.
- Формування у здобувачів освіти основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку.
- Втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики.
- Сприяння формуванню у молодших школярів лідерських якостей особистості.
- Оптимізація взаємодії з батьками.
- Модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Особливості освітньої програми полягають у структуруванні змісту початкової освіти за освітніми галузями та представлені його інтеграції в навчальних предметах.

Запропонована у програмі інтеграція забезпечує умови для формування у молодших школярів цілісної картини світу, здатності сприймати предмети та явища різнобічно, системно та визначати практичне застосування вивченого.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування і організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнів обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Перелік освітніх галузей на 2022/2023 н.р. для:

1-В, 1-Г, 1-Д; 2-В, 2-Г, 2-Д; 3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г; 4-Б, 4-Г, 4-Д класів, які працюватимуть за програмою НУШ:

- мовно-літературна, у тому числі:
 - рідномовна освіта (українська мова та література, МОВ)
 - іншомовна освіта (ІНО)
 - математична (МАО)
 - природнича (ПРО)
 - технологічна (ТЕО)
 - інформатична (ІФО)
 - соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
 - громадянська та історична (ГІО)
 - мистецька (МІО)
 - фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей та їх завдань для 1-А, 2-А, 4-А, які працюватимуть за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»:

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» і «Я пізнаю світ» .

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова (англійська мова)».

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Математика і «Я пізнаю світ».

Мета і завдання природничої освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ».

Мета і завдання інформативної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ. Інформатика» та «Інформатика».

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Мистецтво» і «Я пізнаю світ».

Мета і завдання фізкультурної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Фізична культура» і «Я пізнаю світ». Мета і завдання технологічної освітньої галузі, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ».

Освітні галузі та їх завдання для 1-Б, 2-Б, 4-В класів, які працюватимуть за інтегрованою освітньою системою А. Цимбалару «Світ чекає крилатих»:

- мовно-літературна освітня галузь через навчальний предмет «Українська мова» , «Іноземна мова (англійська мова)»;

- математична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Математика»;

- природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична - через навчальний предмет «Всесвіт»;

- мистецька, інформатична та технологічна освітні галузі реалізуються через навчальні предмети «Арт-технології: інформатика», «Арт-технології: образотворче мистецтво», «Арт-технології: музичне мистецтво», «Арт-технології: handmade»;
- фізкультурна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

II. Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» цикл I (1-2 класи), цикл II (3-4 класи)

Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, відповідно типової програми «Інтелект України», затвердженими Державною службою якості освіти України від 06.08.2020 № 01/01-23/929 (науковий керівник Гавриш І.В.);

(додаток 3).

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 33) Програма визначає:

- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в початковій школі Проєкту, а також освітніх програм для 1–3-х класів з мовно-літературної (українська мова і література, іншомовна освіта), математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної та здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної освітніх галузей;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4-х класів Проєкту й очікувані результати здобувачів освіти 2-х і 4-х проєктних класів.

1. Перелік та зміст освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Цілями початкової освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану

якість особистості, що являє собою динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Компетентнісна початкова освіта в Проєкті: втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаються: знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми (Закон України «Про освіту», стаття 1)); ставлення та цінності. У Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, яка дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладу освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі органічного поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного/декількох варіантів його організації, у тому числі й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

Зміст початкової освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти та передбачається, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту (EQ).

Як концептуальні засади STEM-освіти, що реалізуються в Проєкті, визначено низку взаємопов'язаних положень.

1. STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати протягом усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді.

2. STEM-освіта є «містком» між навчанням учнів/студентів та їхньою кар'єрою.

3. Мета STEM-освіти в системі загальної середньої освіти — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно

мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та гнучко виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність).

4. Характерними для STEM-освіти в системі загальної середньої освіти є:

- фундаменталізація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюється на засадах міждисциплінарного та проектного підходів; - навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування учнями алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проектів;
- практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи/моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- посилена увага до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та Інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

5. STEM-освіта може реалізовуватися як під час уроку, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів початкової школи 11 ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» (стаття 12), здійснюється за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна освітня галузь.
- Математична освітня галузь.
- Природнича освітня галузь.
- Технологічна освітня галузь.
- Інформатична освітня галузь.
- Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
- Громадянська та історична освітня галузь.
- Мистецька освітня галузь.
- Фізкультурна освітня галузь.

Для кожної з наведених освітніх галузей відповідно до принципу наступності та перспективності окремих рівнів освіти визначено мету, завдання й загальні результати I циклу початкової освіти, що відображені в освітніх програмах відповідних освітніх галузей.

Очікувані результати навчання випускників у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого циклу початкової освіти, що визначені Державним стандартом початкової освіти. Встановлення ступеня досягнення учнями освітніх програм відповідних освітніх галузей, здійснюється відповідно до Державного стандарту початкової освіти за допомогою формувального оцінювання, що має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;

- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
 - запобігати побоюванням помилитися;
 - плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
 - виховувати ціннісні якості особистості.

3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі реалізуються: інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, технологія STEM-освіти, технологія раціонального читання, технологія повного засвоєння навчальних одиниць, технологія збагачення освітнього процесу.

Проектний клас працює за авторськими навчально-методичними комплектами (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що реалізують навчально-виховні завдання Проекту відповідно до вікових можливостей дітей молодшого шкільного віку, мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються позабюджетним коштом.

4. Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою.

Зарахування учнів до проектного класу відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проекті розпочинається переважно із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в проектних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року на бажання батьків або осіб, які їх замінюють. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проекті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12).

III. Освітня програма початкової освіти під науковим керівництвом

А. Д. Цимбалару «Світ чекає крилатих» (1-3 класи)

Програму початкової освіти створено під науковим керівництвом А. Д. Цимбалару для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (далі Програма) відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти схваленими (протокол №13 від 05.12.2019 р.), затверджена листом Міністерства освіти та науки України № 1/9-188 від 07.04.2021 року «Щодо освітніх програм», Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» від 24.12.2019 р. № 22.1/12-Г-1203, Державною службою якості освіти від 22.09.2020 № 01/01-23/1115 за інтегрованою освітньою системою Анжеліки Цимбалару «Світ чекає крилатих» (додаток 2).

Відповідно до визначених у Державному стандарті цілей початкової освіти, Програму розроблено з метою нормативного забезпечення гармонійного розвитку та виховання особистості дитини для застосування набутого досвіду в навчальних і життєвих ситуаціях та закладання основ її особистісного зростання на наступному рівні освіти.

Відповідно до мети визначено стратегічні завдання, на виконання яких спрямовано Програму:

- становлення особистості дитини, її духовний, психічний, соціальний, фізичний розвиток, розвиток пізнавальних здібностей;
- морально-етичне, громадянське, патріотичне, естетичне, трудове, екологічне виховання дитини;
- формування цілісного наукового образу світу;
- формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення дитини до самої себе, родини, громади, школи й навчання;
- психолого-педагогічна адаптація дитини до шкільного життя;
- формування ключових і предметних компетентностей;
- формування культури міжособистісної взаємодії у різних формах і видах діяльності;
- формування здатності до самовираження, зміни власної поведінки відповідно до потреб стійкого розвитку (соціально-правової, екологічно доцільної і здоров'язбережувальної та безпечної) у різних життєвих ситуаціях.

Мету й стратегічні завдання конкретизовано у пояснювальних записках до предметів вивчення, з урахуванням потенціалу реалізації засобами кожного з них.

Програму розроблено на певних принципах і підходах. Зокрема, на принципах гуманізації (який є системоутворювальним), прогностичності, розвитку, цілісності; на таких підходах, як особистісний, діяльнісний, компетентнісний, інтегративний, системний. Тож, Програма закладає основи для побудови освітнього процесу як системи на засадах гуманної педагогіки, із особистісною орієнтацією навчання, а відповідно й інтегративним підходом до структурування його змісту, діяльнісним – до організації та компетентнісним – до визначення освітніх результатів.

Побудову освітнього процесу як системи уможливорює врахування у Програмі наступності й перспективності дошкільної та початкової освіти, а також взаємозв'язок між цілями та результатами навчання із відповідним визначенням його змісту.

Особистісній орієнтації навчання сприятиме врахування у Програмі вікових і психологічних особливостей учнів 6-10 років (зокрема цілісності сприймання світу й процесів пізнання, провідних стилів навчальної діяльності, соціальної активності), що простежується у доступності й відповідності їхнім інтересам та запитам змісті.

Інтегративний підхід у Програмі є дидактичним інструментом врахування вікових особливостей учнів 6-10 років і відкриває можливості для презентації змісту зі встановленням як внутрішньо- і міжпредметних зв'язків, так і інтегрованих предметів. Інтегративний підхід до побудови Програми простежується на міжпредметному рівні завдяки синхронізації термінологічного поля усіх навчальних програм та приведення мови програм до

тієї, якою мають послуговуватись учителі та учні в кожному класі, підходів до структурування програм кожного предмета (побудовані концентрично). Це дозволило запобігти його дублюванню у різних предметах вивчення, неузгодженості термінологічного поля та створити умови для підвищення пізнавального інтересу учнів.

Побудова програми на діяльнісних засадах сприятиме підвищенню практичної спрямованості опанування змісту освіти. Водночас забезпечуватиме якісно новий рівень процесу виявлення результатів навчання завдяки конкретизації навчальних дій учнів, як складників ключових і предметних компетентностей. Зміна знань орієнтирів навчання на діяльнісні простежуються й в орієнтовній тематиці досліджень, практичних робіт, навчальних проєктів.

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Програмою.

Відповідно до чинного законодавства України зарахування дітей до закладів загальної середньої освіти, які працюватимуть за Програмою, здійснюється на безконкурсній основі. До 1 класу вступають діти, яким станом на 1 вересня виповнилось 6-7 років. До 2 класу (у разі переходу дитини з одного закладу загальної середньої освіти, де навчання було організовано за іншою освітньою програмою, до того закладу освіти, який реалізовує Програму) зараховують тих, хто завершив навчання у 1 класі за будь-якою чинною освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти. Показники розвитку дитини, які визначають її готовність до систематичного навчання у школі, окреслено в освітній програмі «Окрилення» (Лист МОН України №1/11-847 від 02.02.2017), яку розроблено з метою реалізації системного підходу, зокрема, перспективності і наступності дошкільної та початкової освіти.

2. Перелік освітніх компонентів та їх логічна послідовність.

В основу систематизації змісту початкової загальної освіти в Програмі покладено визначені Державним стандартом початкової освіти освітні галузі. Водночас, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування змісту здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним. Зважаючи на зазначене та з огляду на окреслені цілі та завдання визначено шість предметів вивчення. Зокрема, освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна і зров'язбережувальна» реалізуються через інтегрований предмет *всесвіт*. Цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за таким провідним стилем, як натуралістичний.

Освітня галузь «Мовно-літературна» та вербально-лінгвістичний стиль діяльності з урахуванням вікових особливостей учнів реалізуються через предмети *українська мова* (мова навчання), *англійська мова* (мова вивчення).

Освітня галузь «Математична» реалізується через інтегрований предмет *математика*, що має математичний і логічний складники. Відповідно цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за логіко-математичним стилем.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом *фізична культура*. З метою оптимізації навчального навантаження учнів у Програмі передбачено варіативність його викладання з урахуванням бажання батьків і наявності

відповідних умов у закладі освіти. Для варіативного вибору пропонуються концентри «Плавання» і «Хореографія – мистецтво рухів». Комбінації подано в пояснювальній записці до цього предмета. За наявності в закладі загальної середньої освіти відповідних умов, предмет *фізична культура* у розкладі занять має бути останнім.

Освітні галузі «Мистецька», «Технологічна» та «Інформатична» реалізуються через інтегрований предмет *арт-технології та інформатика* (ІКТ), який забезпечує організацію навчальної діяльності учнів переважно за музично-ритмічним, вербально-лінгвістичним та моторно-рухливим стилями. Програму цього предмета структуровано за концентрими «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Handmade-мистецтво», а з другого класу концентр «Інформатика (ІКТ)». У програмі передбачено варіативність викладання предмета з урахуванням бажання батьків і наявності відповідних умов у закладі освіти. Для варіативного вибору пропонуються концентри-модулі «Мистецтво слова», «Театральне мистецтво», «Хореографія – мистецтво танцю». Комбінації подано в пояснювальній записці до цього предмета. Будь-які модулі можуть викладати як учителі-класоводи, так і вчителі, які є фахівцями з предметів мистецького циклу та інформатики.

Зважаючи на мету, принципи й підходи побудови у Програмі визначено вимоги до результатів навчання в 1-4 класах першого і другого циклів початкової освіти за кожним предметом вивчення. Зокрема, показники розвитку дитини, виражені в навчальних діях, і відповідний зміст розвитку здобувачів освіти засобами предмета вивчення. Визначені показники є складниками як предметних, так і ключових компетентностей, передбачених Законом України «Про освіту» та рекомендацією 2018/0008 (NLE) Європейського Парламенту ради (ЄС) від 17 січня 2018 р. (Оновлена редакція ключових компетентностей для навчання впродовж життя).

3. Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження подано у Типовому навчальному плані із зазначенням загальнотижневого навантаження. Типовий навчальний план зорієнтовано на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті очікувані результати навчання здобувачів освіти повинні робити внесок у формування ключових компетентностей

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Вільне володіння державною мовою	<i>Уміє:</i> усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовий вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2.	Спілкування іноземними мовами	<i>Розуміє:</i> прості висловлювання іноземною мовою, спілкується нею у відповідних ситуаціях, оволодіває навичками міжкультурного спілкування.
3.	Математична компетентність	<i>Уміє</i> виявляти прості математичні залежності в навколишньому світі, моделює процеси та ситуації із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлює роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4.	Компетентності у галузі природничих наук, техніки, технологій	<i>Уміє:</i> пропонувати нові ідеї, прагне до пошуку та допитливості, самостійно чи в групі спостерігає та досліджує, формулює припущення і робить висновки на основі проведених дослідів, прагне пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження
5.	Інноваційність	Учень/учениця відкритий до нових ідей, ініціює зміни у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), забезпечує подальшу здатність успішно навчатися, відчуває себе частиною спільноти і бере участь у справах громади.
6.	Екологічна компетентність	<i>Усвідомлює</i> основи екологічного природокористування, дотримується правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміє важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства. <i>Розуміє</i> взаємозв'язок людини й навколишнього середовища та її залежність від природних ресурсів; готовий обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні; <i>уміє</i> презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.

7.	Інформаційно - комунікаційна компетентність	<i>Уміє</i> опанувати основу цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатний безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8.	Навчання впродовж життя	<i>Опановує</i> уміння і навички, необхідні для подальшого навчання, організовує власне навчальне середовище, вміє здобувати нову інформацію з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчання працювати самостійно та в групі.
9.	Громадянські та соціальні компетентності	<i>Усвідомлює</i> рівні права і можливості, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, є активним у житті класу та школи, поважає права інших осіб, уміє діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінує культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливо ставиться до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримується здорового способу життя. Дає обґрунтовану оцінку особливостям життєдіяльності в демократичному суспільстві, презентує свою роль у його розвитку; висловлює свою громадянську позицію та свої погляди щодо різноманітних соціальних проблем як у власній країні, так і у світовому просторі; дискутує довкола питань про свою роль і місце у сучасному середовищі, обґрунтовуючи власні погляди конкретними прикладами із життя світової спільноти
10.	Культурна компетентність	<i>Долучається</i> до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості
11.	Підприємливість, фінансова грамотність	<i>Уміє</i> застосовувати на практиці набуті знання; прагне до гідної соціальної та професійної самореалізації, ініціативний, готовий брати відповідальність за власні рішення, вміє організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлює етичних цінностей ефективної співпраці, готовий до втілення в життя ініційованих ідей, приймає власні рішення.

12.	Здоров'я і безпека	<i>Уміє</i> дискутувати довкола питань здоров'я людини; усвідомлює вплив шкідливих звичок на здоров'я людини; дотримується правил дорожнього руху, правил поведінки на воді та в інших місцях.
-----	--------------------	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістовно- інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Інституційна (очна (денна)) з використанням різних типів уроків та навчально-практичних занять. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Навчальний день у 1-4 класах Нової української школи розпочинається ранковими зустрічами, метою яких є створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі та формування в учнів мотивації до навчальної діяльності. На ранкову зустріч відводяться перші 15-25 хвилин навчального дня.

Учні 3 класу розпочинають другий цикл початкової освіти. Він передбачає інтегративно-предметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно - пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює певні організаційні зміни та вибір таких методик, які створюють для учня ситуацію самостійного вибору, вияву відповідальності й ініціативності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності в команді вирішувати проблеми. Відповідно основними видами діяльності учнів мають бути дослідницька, пошукова, творча тощо. Ігрову діяльність пропонується організовувати для проведення дидактичних, ділових ігор, ігор-стратегій тощо.

Якість проведення навчальних занять забезпечується насамперед:

- 1) упровадженням діяльнісного та інтегрованого підходів до організації освітнього процесу;
- 2) упровадженням інноваційних педагогічних технологій: «Особистісно орієнтоване навчання», «Технологія інтегрованого навчання», «Інформаційно- комунікаційні технології», «Технологія проєктного навчання», «Проблемне навчання», «Інтерактивні технології» тощо;
- 3) активним використанням колективних, групових та індивідуальних форм роботи, спрямованих на формування навичок продуктивної співпраці та спілкування учнів;
- 4) створенням розвивального та здоров'язбережувального середовища для навчання.

Інклюзивна форма навчання у 1-В, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д, 3-В, 4-Д.

Корекційно-розвиткові заняття для осіб з ООП проводяться згідно висновків ІРЦ.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Загальноосвітній заклад потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації освітньої діяльності залишається урок. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-

«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмета. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності Це дозволяє формувати позитивну мотивацію даного учня до освітньої діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими

особистостями. Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, програмовані засоби навчання та інше. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 01 вересня поточного навчального року виповнилося 7 років, повинні розпочати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося 6 років, можуть розпочати здобуття початкової освіти цього навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 6 років до 01 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться діагностувальні роботи, аналіз яких дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей;
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольна- оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих - вербальному, формувальному оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів освіти в 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах – формувальному та рівневому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

У третьому класі застосовується оцінювання формувальне і за рівнями навчальних досягнень.

Формувальне оцінювання здійснюють із метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Ефективність формувального оцінювання забезпечується його безперервністю та партнерською взаємодією учасників освітнього процесу. Формувальне оцінювання ґрунтується на критеріях, що визначаються вчителем з поступовим залученням до цього процесу учнів для кожного виду

роботи та виду навчальної діяльності. Враховуючи рівень сформованості умінь вчитися, навичок самооцінювання і взаємооцінювання, умінь визначати для себе певні завдання, робити вибір, пропонуємо залучати третьокласників до складання/коментування інструкцій завдань, опису способу його виконання, очікуваного результату (продукту) та характеристик, яким він має відповідати. Радимо спонукати учнів до аргументованого самооцінювання і взаємооцінювання з визначенням того, що дозволило досягти успіху - чи призвело до утруднень.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів, коментарів самого учня, інших учнів, учителя;
- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;
- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;
- поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфоліо; самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги.

Вербальні оцінки особистісних досягнень фіксуються двічі на рік у свідоцтві досягнень, зокрема у грудні та травні.

Оцінювання навчальних досягнень відбувається вербально за рівнями: високий, достатній, середній, початковий. Звертаємо увагу, що оцінюються вміння, які є обов'язковими результатами навчання, визначеними за кожною освітньою галуззю. Оцінювання результатів навчання здійснюється наприкінці вивчення теми, кількох тем або логічно завершеної частини змісту навчальної програми предмета вивчення.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

[shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti](#)

Наказ МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

У 3-4 класах до журналу не записуються результати завершального (підсумкового) оцінювання за кожен семестр, результати рівневого оцінювання фіксуються лише у свідоцтвах досягнень у кінці навчального року.

Річне оцінювання здійснюється на підставі результатів оцінювання за останній семестр.

Результати навчання зазначаються у свідоцтвах досягнень з використанням таких позначень: П – початковий рівень; С – середній рівень; Д

– достатній рівень; В – високий рівень.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, міському, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

З метою недопущення перевантаження учнів за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) в закладах іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 957, висновків «Інклюзивно-ресурсного центру №1, №2», заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створено 1-В, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д, 3-В, 4-Д класи з інклюзивним навчанням, де навчаються 12 осіб з особливими освітніми потребами. Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для:

- забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно - дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- облаштовано кабінет практичного психолога для психологічного

розвантаження;

□ створюється кабінет для проведення корекційно - розвиткових занять;

□ забезпечено відповідними педагогічними кадрами та фахівцями для проведення корекційно - розвиткових занять.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей. Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Для учнів 1-В, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д, 3-В та 4-Д класів (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено за типовою освітньою програмою під керівництвом Шияна Р.Б.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистенти вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, медична сестра та інші) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму. Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя. Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи: загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та термін, на який складається програма, наявний рівень знань і вмінь.

Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення її вмінь, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога; інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (висновок «Інклюзивно-ресурсного центру №1, №2»).

Вся інформація максимально точна, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань. Протягом усього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками соціально-психологічної служби (практичним психологом, соціальним педагогом) закладу та педагогічними працівниками. Практичний психолог закладу надає систематичну консультативну допомогу

педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації. Розклад уроків складений з урахуванням індивідуальних особливостей його навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог. Особливістю освітнього процесу дитини з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачені години для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку «Інклюзивно-ресурсного центру №1 або № 2», а саме:

- корекція розвитку;
- розвиток мовлення; соціально-побутове орієнтування;
- розвиток слухового сприйняття. формування вимови та інші.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дитини з особливими освітніми потребами.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться практичним психологом, логопедом, дефектологом, реабілітологом. Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою. Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням їх інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

Поділ класів на групи в 2022-2023 навчальному році

№ з/ч	Клас	Предмет	Кількість груп	Предмет	Кількість груп
1.	1-А	Англійська мова	2		
2.	1-Б	Англійська мова	2		
3.	1-В	Англійська мова	2		
4.	1-Г	Англійська мова	2		
5.	1-Д	Англійська мова	2		
6.	2-А	Англійська мова	2	Інформатика	2
7.	2-Б	Англійська мова	2	Інформатика	2
8.	2-В	Англійська мова	2	Інформатика	2
9.	2-Г	Англійська мова	2	Інформатика	2
10.	2-Д	Англійська мова	2	Інформатика	2
11.	3-А	Англійська мова	2	Інформатика	2
12.	3-Б	Англійська мова	2	Інформатика	2
13.	3-В	Англійська мова	2	Інформатика	2
14.	3-Г	Англійська мова	2	Інформатика	2
15.	4-А	Англійська мова	2	Інформатика	2
16.	4-Б	Англійська мова	2	Інформатика	2
17.	4-В	Англійська мова	2	Інформатика	2
18.	4-Г	Англійська мова	1	Інформатика	2
19.	4-Д	Англійська мова	2	Інформатика	2

Таблиця 1

**Навчальний план для школи І ступеня
1-В, 1-Г, 1-Д та 2-В, 2-Г, 2-Д класів (за програмою НУШ)
з навчанням українською мовою цикл І (1-2 класи),
розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна
2022 -2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		1-В	1-Г	1-Д	2-В	2-Г	2-Д
		НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5
	Іноземна мова (англійська мова)	2	2	2	3	3	3
Математична	Математика	3+1	3+1	3+1	3	3	3
Мовно-літературна	Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7
Математична							
Природнича галузь							
Громадянська та історична галузь							
Технологічна галузь							
Соціальна і здоров'язбережна галузь							
Інформатична	Інформатика	-	-	-	1	1	1
Мистецька	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3
Всього		19+3+1	19+3+1	19+3+1	21+3+1	21+3+1	21+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		1	1	1	1	1	1
Індивідуальні та групові заняття		-	-	-	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	20	20	22	22	22
Всього (без урахування поділу класів на групи)		23	23	23	25	25	25

Примітка. Навчальний план для учнів 1-В, 1-Г, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл І (1-2 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

**Навчальний план для школи І ступеня
3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д класів (за програмою НУШ)
з навчанням українською мовою цикл ІІ (3-4 класи), розробленою під
керівництвом Р.Б. Шияна
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		3-А	3-Б	3-В	3-Г	4-Б	4-Г	4-Д
		НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5	5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська мова)	3	3	3	3	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4	4
Мовно-літературна галузь	Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7	7
Математична галузь								
Природнича галузь								
Громадянська та історична галузь								
Технологічна галузь								
Соціальна і здоров'язбережна галузь	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1
Інформатична								
Мистецька галузь	Мистецтво: образотворче	1	1	1	1	1	1	1
	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3	3
Всього		22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Індивідуальні та групові заняття		1	1	1	1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		23	23	23	23	23	23	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26	26	26	26

Примітка. Навчальний план для учнів 3-А,3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл ІІ(3-4 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743

**Навчальний план для школи І ступеня
1-Б, 2-Б, 4-В класів за інтегрованою освітньою системою
А. Цимбалару «Світ чекає крилатих»
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		1-Б	2-Б	4-В
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська мова)	2	3	3
Математична	Математика	5+1	5	5+1
Природнича	Всесвіт	3	3	3
Соціальна і здоров'язберезувальна				
Громадянська та історична				
Мистецька	Арт – технології та інформатика (ІКТ)	2	3+1	3
Технологічна				
Інформатична				
Фізкультурна галузь	Фізична культура*	3	3	3
Разом (без фізичної культури)		20	23	23
Всього		19+3+1	21+3+1	22+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	22	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26

Примітка. Навчальний план для учнів 1-Б, 2-Б, 4-В класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з українською мовою навчання за інтегрованою освітньою системою «Світ чекає крилатих» відповідно листа Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України від 22.09.2020 № 01/01-23/1115

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

**Навчальний план
для 1-А, 2-А та 4-А класів
за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»,
цикл І-ІІ (1-2 та 3-4 класи)
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		1-А	2-А	4-А
		Інтелект України	Інтелект України	Інтелект України
Мовно - літературна	Українська мова	6	6	6
	Іноземна мова (англійська мова)	2+1	3	3
Математична	Математика	3	4	4
Мовно - літературна	Я пізнаю світ	8	8+1	8+1
Математична				
Природничка				
Соціальна і здоров'язбережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна				
Фізкультурна				
Мистецька				
Інформатична				
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізкультурна	2	2	2
Всього		20+2+1	22+2+1	23+2+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		21	23	24
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26

Примітка. Навчальний план для учнів 1-А, 2-А, 4-А класів складено за Типовою освітньою програмою 1-4 класів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (цикл І 1-2 класи та цикл ІІ 3-4 класи), відповідно наказу Міністерства освіти і науки України №140 від 03.02.2021 р., листа ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Розділ II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для першого (адаптивного) циклу
5 – Б, 5 – В, 5 – Д, 5 – Е, 5 - Є класів
за Державним стандартом базової середньої освіти
в умовах реалізації концепції НУШ
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»
на 2022/2023 навчальний рік

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Організація освітньої діяльності в 5-Б, 5-В, 5-Д, 5-Е, 5 – Є класах у 2022/2023 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898), наказу МОН України від 19.02.2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5 – 9 – х класів закладів загальної середньої освіти» з метою забезпечення впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Освітня програма комунального закладу «Вінницький ліцей № 15» на 2022/2023 навчальні роки розроблена відповідно до ст.33 закону України «Про освіту», ст.15, 38, 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році, та Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від

06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 №921, від 08.04.2016 №401).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: 5-11-х – 45 хвилин. Години фізичної культури в 5-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України “Про загальну середню освіту”.

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв’язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм таких ступенів навчання: II ступінь – базова середня освіта тривалістю п’ять років.

При реалізації освітньої програми забезпечити: логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

Запровадити в освітній процес школи сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової. запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою та вивченням другої іноземної мови (5-6 класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас		
		Рекомендоване	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна	На тиждень	11	10	13
	На рік	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6
	На рік	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3
	На рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Технологічна	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29		
	На рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2		
	На рік	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31		
	На рік	1085		
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28		
	На рік	980		

За рахунок запропонованого діапазону годин на кожну освітню галузь перерозподілено:

0,5 год. на англійську мову,

2 год. на другу іноземну мову.

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	5 - Б	5 - В	5 - Д	5 - Е	5 - Є
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1
	Іноземна мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
Математична	Математика	5	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»	2	2	2	2	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянська освіта	1	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Мистецька*	Мистецтво/ Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво	2	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього		27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження учнів		28	28	28	28	28
Всього (без урахування поділу класу на групи)		31	31	31	31	31

Примітка. Навчальний план розроблений відповідно до Типової освітньої програми для 5 – 9 – х класів закладів загальної середньої освіти наказ МОН України від 19.02.2021 року № 235, додаток № 3

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Перелік модельних навчальних програм

Відповідно до навчального плану визначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі (перелік затверджено педрадою від 30.08.2022 р. протокол №1)

Модельні навчальні програми для 5-Б, 5 – В, 5 – Г, 5 – Д, 5 – Е, та 5-Є класів у 2022/2023 навчальному році:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	Автор	К-сть учнів	К-сть вчителів
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література, іноземна мова (англійська), друга іноземна мова(польська))	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	217	3
	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти .	Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.	217	3
	«Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.	217	1
Мовно – літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	217	5
	«Друга іноземна мова. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти.	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.	217	1
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Істер О. С.	217	3
Природнича	«Пізнаємо	Біда Д. Д.,	217	3

	природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.		
Громадянська та історична освіта	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Пометун О.І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.	217	1
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	217	3
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.). (дівчата)	Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.(дівчата) Туташинський В.І. (хлопці)	217	2
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Морзе Н.В., Барна О.В.)	217	2
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти.	Кондратова Л. Г	217	4
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	217	1

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. У рамках академічної свободи обрано наступні Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та

розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Очікуванні результати навчання здобувачів освіти.

Завдання освітніх ліній у 5 – Б, 5 – В, 5 – Г, 5 – Д, 5 – Е, 5 – Є класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності 5- класників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь,

ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування переведення до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному

стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня учениці .

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад голову та членів комісії , а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки країни 12 січня 2016 року № у редакції наказу Міністерства освіти і науки країни від 10 липня 2019 року № 955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізнити поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти: Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо).

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно

впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним.

Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу протокол №1 від 30.08.2022 ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента. А саме: Семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд закладу освіти залежно від епідситуації. Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри.

Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на

наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв: розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності. Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує

Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі розробляються власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонуваній Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий. Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, прийнято рішення на педагогічній раді колективу протокол №1 від 30.08.2022 р., що у першому семестрі 5-го класу до початку II чверті підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад використовує Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (Додаток 3)

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ**

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо

		озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання

23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»

35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як ще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а

		ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення ;	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує

	прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i>	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід;

			порівнювати об'єкти вивчення	може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально- пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередковани м керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

ОРІЄНТОВНІ ВИМОГИ ДО КРИТЕРІЇВ І ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або $\frac{1}{2}$ рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про	Критерії та шкалу оцінювання відкрито використовують для	Критерії та шкалу оцінювання є предметом обговорення й постійного

		очікувані результати їх навчальної діяльності	презентації й супроводу учнів	супроводу учнів у процесі навчальної діяльності
Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати
Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання

Шкала оцінювання критеріїв:
0 – 5.0 = потребують доопрацювання 5.5 – 7.5 = застосовні 8.0 - 10 = добре 10.5 – 12.0 = відмінно
Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали.
За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем.

Розділ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для першого (адаптивного) циклу в 5 – I та 6 – I класах
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»
за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Освітня програма школи II ступеня науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» адаптаційного циклу (5-6 класи) вводиться в дію поетапно з 2022/2023 н.р. у 5-I, 6-I та передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу та перелік освітніх компонентів оприлюднюється на веб-сайті закладу (school15.vn@gmail.com)

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Організація освітньої діяльності в 5-I та 6-I класах у 2022/2023 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) наказу МОН України № 140 від 03.02.2021 року згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма комунального закладу «Вінницький ліцей № 15» на 2022/2023 навчальний рік розроблена відповідно до ст.33 закону України «Про освіту», ст.15, 38, 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році, та Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 № 921, від 08.04.2016 №401). При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: 5-11-х – 45 хвилин. Години фізичної культури в 5-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465. Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України “Про загальну середню освіту”

Освітня програма для 5-I, 6-I класів закладу розроблена відповідно до

Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898,

Освітня програма визначає:

Варіанти навчальних планів з розподілом годин між освітніми галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;

перелік навчальних програм, які мають/можуть використовуватися в освітньому процесі;

опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;

форми оцінювання та його інструментарій.

ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ СИСТЕМИ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ПРОЄКТІ

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти, забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закони України «Про освіту», стаття 10, «Про повну загальну середню освіту», стаття 4).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в базовій школі Проєкту.

ЦІЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ПРОЄКТІ

визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

КОНЦЕПТУАЛЬНИМИ ЗАСАДАМИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ПРОЄКТІ є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень:

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної

життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опанувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти;

розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується *системна модель формування в учнів ключових компетентностей*, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5–6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку);

моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / декількох варіантів

його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

ЗМІСТ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з *принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема* як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксиологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо.

У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Як концептуальні засади STEM-освіти, що реалізуються в Проєкті, визначаємо низку взаємопов'язаних положень.

1. STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді.

2. STEM-освіта є «містком» між навчанням учнів / студентів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей належатимуть до NBIC-сектора та вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін.

3. Мета STEM-освіти в системі повної загальної середньої освіти — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність).

4. Характерними для STEM-освіти в системі повної загальної середньої

освіти є:

- фундаменталізація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів;
- навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- посилена увага до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

5. STEM-освіта може реалізовуватися як в урочний, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів.

Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі та товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я – висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексуспеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності

розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими *освітніми галузями*:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язберезувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою та вивченням другої іноземної мови (5 класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік	
		5 клас
Мовно-літературна	на тиждень	13
	на рік	455
Математична	на тиждень	6
	на рік	210
Природнича	на тиждень	3
	на рік	105
Соціальна і здоров'язберезувальна	на тиждень	1
	на рік	35
Громадянська та історична	на тиждень	1
	на рік	35
Технологічна	на тиждень	1
	на рік	35
Інформатична	на тиждень	1
	на рік	35
Мистецька	на тиждень	1
	на рік	35
Фізична культура*	на тиждень	3
	на рік	105
Усього	на тиждень	30
	на рік	1050
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1
	на рік	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31
	на рік	1085
Гранично допустиме річне навчальне навантаження учнів**	на тиждень	13
	на рік	455

За рахунок пропонованого діапазону годин на кожну освітню галузь перерозподілено: 1 год. на англійську мову.

Назва освітньої галузі	Предмети	5 - І клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Перша іноземна мова	4 +1
	Друга іноземна мова	2
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля.	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття.	1
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємося разом	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька*	Мистецтво	1
Фізична культура**	Фізична культура	3
Усього		27+3+1
Додатковий час на навчальні предмети освітніх галузей	Іноземна мова	1
Гранично допустиме навантаження учнів		28
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класу на групи)		31

Примітка. Навчальний план для 5-9 класів на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319 (додаток 3)

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (6 - ті класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 2.

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік	
	6 клас	
Українська мова	тиждень	4
	рік	140
Українська література	тиждень	1,5
	рік	52,5
Іноземна мова	тиждень	5
	рік	175
Зарубіжна література	тиждень	2
	рік	70
Математика	тиждень	6
	рік	210
Природознавство. Твої фізичні відкриття.	тиждень	1
	рік	35
Біологія	тиждень	2
	рік	70
Географія	тиждень	2
	рік	70
Навчаємося разом	тиждень	2
	рік	70
Історія України	тиждень	1
	рік	35
Всесвітня історія	тиждень	1
	рік	35
Мистецтво	тиждень	1
	рік	35
Технології	тиждень	1
	рік	35
Інформатика	тиждень	1
	рік	35
Фізична культура	тиждень	3
	рік	105
Усього	тиждень	31+3
	рік	1085+105
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні заняття та індивідуальні заняття	тиждень	0,5
	рік	17,5
Гранично допустиме річне навчальне навантаження учнів **	тиждень	31
	рік	1085
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класу на групи)	тиждень	34
	рік	1190

Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації у навчальних робочих планах 1 год. розподілено на курс «Еврика».

Назва освітньої галузі	Предмети	6-І клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	1,5
	Зарубіжна література	2
	Іноземна мова	5
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття.	1
	Біологія	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємося разом	2
Громадянська та історична	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька*	Мистецтво	1
Фізична культура**	Фізична культура	3
Усього		30,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Курс «Еврика»	0,5
Гранично допустиме навантаження учнів		31
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34

Примітка. Навчальний план для 5-9 класів на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319)

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Перелік модельних навчальних програм

Відповідно до навчального плану визначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі у 5-І та 6-І класах (перелік затверджено педрадою протокол №1 від 30.08.2022 р.)

Перелік навчальних програм для учнів 5-І класу

№	Назва навчальної програми
Авторські програми для класів, які навчаються за програмою проекту «Інтелект України»	
	українська мова українська література зарубіжна література математика Пізнаємо природу. Моя планета Земля Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття Навчаємося разом Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти Еврика
Програми для класів з українською мовою навчання (затверджені наказами МОН України № 804 від 07.06.2017 та № 1407 від 23.10.2017)	
Модельні програми	
	перша іноземна мова друга іноземна мова технології інформатика мистецтво фізична культура
Програми, схвалені для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист ПТЗО Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.08.2018 № 21.1/12-Г-1656) Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	

Перелік навчальних програм для учнів 6-І класу

№	Назва навчальної програми
Авторські програми для класів, які навчаються за програмою проекту «Інтелект України»	
	українська мова українська література зарубіжна література математика Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття. біологія географія Навчаємося разом Історія України Всесвітня історія
Програми для класів з українською мовою навчання (затверджені наказами МОН України № 804 від 07.06.2017 та № 1407 від 23.10.2017)	

Модельні програми	
	іноземна мова технології; інформатика мистецтво фізична культура
Програми, схвалені для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист ПТЗО Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.08.2018 № 21.1/12-Г-1656) Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	

Модельні навчальні програми:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	Автор	К-сть учнів	К-сть вчителів
Мовно – літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	54	3
	«Друга іноземна мова. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти.	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.	29	1
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ходзицька І. Ю, Горобець О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.(дівчата) Туташинський В.І. (хлопці)	54	2
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Морзе Н.В., Барна О.В.)	54	3
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої	Кондратова Л. Г	54	3

	освіти.			
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	54	1

Програми, схвалені для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист ПТЗО Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.08.2018 № 21.1/12-Г-1656) Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти розробив навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу (протокол № 1 від 30.08.2022р.)

Навчальні програми у сфері повної загальної середньої освіти розроблені не на основі модельних навчальних програм, що визначають послідовність досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (курсу за вибором), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством мають гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі».

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей; ▪ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, відео-уроки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті

компетентності здобувачі можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія допускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, виконавши його звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Передбачено проведення занять в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії, в першу чергу, показують учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів, допомагають збирати матеріал для виконання визначених завдань. Учні мають можливість самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу; виконувати самостійно розподілені ролі та аналізувати виконану роботу.

Протягом навчального року форми організації освітнього процесу постійно уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів відповідно до умов виконання вимог Державних стандартів та навчальних програм з окремих предметів. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з окремих предметів

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- забезпечення відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- забезпечення спрямованості системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Оцінювання навчальних досягнень

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу. Формувальне оцінювання допоможе кожному учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних та предметних компетентностей, а вчителю / учительці — аналізувати, корегувати навчально-пізнавальну діяльність учнів, визначати мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) та результати взаємоконтролю учнів у парах і групах у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формі.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу програми (тематичне), семестр (семестрове) та навчальний рік (річне).

Мета підсумкового оцінювання — встановити відповідність/невідповідність реальних результатів навчально-пізнавальної діяльності запланованим (очікуваним). Підсумкове оцінювання спрямоване на результат й оцінюється за 12-бальною шкалою.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів/учениць за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, учитель/вчителька має врахувати, що диференціації (віднесенню до першого-четвертого рівня) підлягають насамперед розумові та практичні вміння учнів/учениць, що виявляються в різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Бали в межах рівня допомагають диференціювати досягнення учнів/учениць з урахуванням того, чи мають вони базові знання, чи вміння переросли в навички та наскільки сформована воля дотримуватись вимог до оформлення

і представлення результатів навчання. За наявності базових знань учень / учениця виконає отримане завдання достатньо повно, оволодіння відповідними навичками дозволить йому / їй виконати це завдання швидко, а відповідальне ставлення до навчання допоможе оформити й представити результати роботи відповідно до визначених вимог.

Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом із поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностичну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виділяти основне.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у документі визначеним законодавством (свідоцтві досягнень тощо), що видається учневі щороку.

Заклад загальної середньої освіти може розробити власну систему оцінювання, яку затверджують і використовують у встановленому законодавством порядку. Варто пам'ятати, що відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні мають право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів навчання.

У межах академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Завдання освітніх ліній у 5 – І, 6 - І класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності здобувачів освіти 5 – І та 6 – І класів є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства.

Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу, що забезпечує здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу (5-6 класи) в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту в Проєкті.

Порядок вивчення окремих предметів

Освітня галузь «Мови і літератури» через окремі предмети «Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова», «Друга іноземна мова», «Зарубіжна література». Освітня галузь «Математика» реалізується через однойменний окремий предмет «Математика». Навчальний предмет «Природознавство» розподілено на два окремі предмети: «Природознавство. Моя планета Земля», який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології і географії у 6-9 класах, та «Природознавство. Твої фізичні відкриття», який є пропедевтичним для курсів фізики, хімії і астрономії. Освітня галузь «Мистецтво» вивчається інтегрованим курсом «Мистецтво». У межах галузі

«Суспільствознавство» 5-му класі вивчається курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти». Години варіативної складової використано для вивчення курсу «Еврика» (5-8 класи).

Розділ IV. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для першого (адаптивного) циклу
5-ЛК класу
за Державним стандартом базової середньої освіти
в умовах реалізації концепції НУШ
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»
на 2022/2023 навчальний рік

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо. Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Організація освітньої діяльності в 5-ЛК класі у 2022/2023 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) наказу МОН України № 140 від 03.02.2021 року, з урахуванням принципів сучасної освітньої політики та Стратегії розвитку освітньої політики та Стратегії розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року. У програмі реалізовано наступність та послідовність основних підходів, принципів, дидактичного інструментарію щодо інтегрованої освітньої системи Анжеліки Цимбалару. Навчальний план складено відповідно до циклів базової середньої освіти: адаптаційний (5-6-ті класи) і базового предметного навчання (7-9-ті класи)

Освітня програма школи II ступеня науково-педагогічного проєкту «Ліга крилатих» адаптаційного циклу (5-6 класи) вводиться в дію поетапно з 2022/2023 н.р. у 5-ЛК класі та передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу та перелік освітніх компонентів оприлюднюється на веб-сайті закладу (school15.vn@gmail.com)

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 №921, від 08.04.2016 №401).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: 5-11-х – 45 хвилин. Години фізичної культури в 5-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України “Про загальну середню освіту”

МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв’язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ:

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм таких ступенів навчання: II ступінь – базова середня освіта тривалістю п’ять років;

При реалізації освітньої програми забезпечити: логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання. Запровадити в освітній процес школи сучасні технології навчання,

зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової. запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-ті класи) згідно з типовим планом наведено в

Таблиці 1

Освітні галузі	Предмети та інтегровані курси	Навантаження	Кількість годин
Мовно-літературна	Українська мова	тиждень	4
		рік	140
	Література	тиждень	3
		рік	105
	Іноземна мова *	тиждень	3
		рік	105
Математична	Математика	тиждень	5
		рік	175
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт.	тиждень	6,5
		рік	227,5
Інформатична	Інформатика	тиждень	1,5
		рік	52,5
Мистецька і технологічна	Арт-технології.	тиждень	3
		рік	105
Фізична культура	Фізична культура	тиждень	3
		рік	105
Загалом (без фізичної культури+фізична культура)		тиждень	30 (27+3)
		рік	1050
Додаткові час на навчальні предмети освітніх галузей	Іноземна мова	тиждень	1
		рік	35
Гранично допустиме навантаження учнів		28	

Усього (без фізичної культури+фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	тиждень	31
	рік	1085

Примітка. За рахунок запропонованого діапазону годин на кожну освітню галузь перерозподілено:

Години на вивчення другої іноземної мови в 5 – ЛК класі виділені за рахунок годин на вивчення першої іноземної мови й додаткових годин.

Назва освітньої галузі	Предмети	5 - ЛК клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Література	3
	Перша іноземна мова	3
	Друга іноземна мова	2
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт.Природознавство	3,5
	Всесвіт.Суспільствознавство	3
Інформатична	Інформатика	1,5
Мистецька і технологічна	Арт-технології. Образотворче мистецтво.	1
	Арт-технології. Музичне мистецтво	1
	Арт – технології. Технології	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Усього		27+3+1
Додаткові час на навчальні предмети освітніх галузей	Іноземна мова	1
Гранично допустиме навантаження учнів		28
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класу на групи)		31

Примітка. Навчальний план розроблено відповідно до Типової навчальної програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з навчанням українською мовою, що впроваджують інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Дидактика – методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти/наказ МОН України від 29 квітня 2021 року № 484/наказ МОН України від 10.08.2021 року № 902 «Про зміни до наказу від 29.04.2021 р. № 484

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. У рамках академічної свободи обрано наступні Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та

розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Очікуванні результати навчання здобувачів освіти.

Завдання освітніх ліній у 5 – ЛК класі реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності 5- класників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь,

ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування переведення до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному

стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня учениці .

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад голову та членів комісії , а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки країни 12 січня 2016 року № у редакції наказу Міністерства освіти і науки країни від 10 липня 2019 року № 955 , зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізнити поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти: Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо).

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно

впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним.

Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання. Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу протокол №1 від 30.08.2022 ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента. А саме: Семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд закладу освіти залежно від епідситуації. Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри.

Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на

наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв: розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності. Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності. Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує

Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі розробляються власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонуваній Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий. Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, прийнято рішення на педагогічній раді колективу протокол №1 від 30.08.2022 р., що у першому семестрі 5-го класу до початку II чверті підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Розділ V.ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
базової середньої освіти
(6-Б, 6-В, 6-Г,6-Д, 7-9 класи)
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Найменування: комунальний заклад «Вінницький ліцей № 15»

Тип закладу: загальноосвітня школа I-III ступенів

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2022/2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організувати за семестровою системою :

I семестр – з 01 вересня 2022 року по 23 грудня 2022 року;

осінні – з 24 жовтня 2022 року по 30 жовтня 2022 року;

зимові – з 24 грудня 2022 року по 08 січня 2023 року;

II семестр – з 09 січня 2023 року по 31 травня 2023 року.

весняні – з 27 березня 2023 року по 02 квітня 2023 року.

Типові освітні програми закладу загальної середньої освіти II(базова середня освіта), III ступеня (профільна середня освіта) розроблені на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти». Типова освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт)

Освітня програма КЗ «Вінницький ліцей №15» Вінницької міської ради» розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) – затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405 та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) – затвердженої наказом МОН України від 28.11.2019 року № 1493 (таблиця 2,3 до Типової освітньої програми).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.
- Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані закладу відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 року № 405, таблиці №1,8,12.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих</p>

		<p>ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p>

		Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8.	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

➤ засоби інтеграції ключових та загально-предметних компетентностей

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська

відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямовується на формування в здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв, вони враховуються при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в здобувачiв освіти уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласнi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрiзна лiнii освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькi роботи, робота в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети мiж собою i розвиває в учнів готовнiсть до співпрацi, толерантнiсть щодо рiзноманiтних способiв діяльностi i думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога бiльше позитивних емоцiй, а її змiст — бути нацiленим на виховання порядностi, старанностi, систематичностi, послiдовностi, посидючостi i чесностi. Приклад вчителя покликаний зiграти важливу роль у формуваннi толерантного ставлення до товаришiв, незалежно вiд рiвня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «агаефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

➤ **рекомендовані форми організації освітнього процесу**

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, відео-уроки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до

змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності здобувачі можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія допускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, виконавши його звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Передбачено проведення занять в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії, в першу чергу, показують учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів, допомагають збирати матеріал для виконання визначених завдань. Учні мають можливість самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу; виконувати самостійно розподілені ролі та аналізувати виконану роботу.

Протягом навчального року форми організації освітнього процесу постійно уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів відповідно до умов виконання вимог Державних стандартів та навчальних програм з окремих предметів.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з окремих предметів.

➤ **опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.**

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- забезпечення відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- забезпечення спрямованості системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Характеристика навчальних планів

Навчальні плани основної школи (Додаток 1) передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову навчального плану закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, сформовану на державному рівні та варіативну складову і складені відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 року № 405 (таблиці 1,8,12 до Типової освітньої програми).

Години варіативної складової навчального плану комунального закладу передбачаються на:

- 1) Збільшення годин на вивчення окремих предметів:

Класи	К-сть годин	Розподіл годин варіативної складової
6-Б 6-В 6-Г 6-Д	3,5	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова) 2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
7 - мі	2	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)
8 - мі	2,5	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)
9 - ті	1	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)

Навчальний план (школа II ступеня)

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень															
	Навчальні предмети	6 клас				7 клас				8 клас			9 клас			
		Б	В	Г	Д	А	Б	В	Г	А	Б	В	А	Б	В	Г
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2+1	2+1	2+1	2,5	2,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3+2	3+2	3+2	3+2	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства												1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1							
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1							
	Мистецтво									1	1	1	1	1	1	1
Математика	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1											
	Алгебра					2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика					2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
	Хімія					1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	28+3+2	28+3+2	28+3+2	28+3+2	28,5+3+2,5	28,5+3+2,5	28,5+3+2,5	31+3+1	31+3+1	31+3+1	31+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	3,5	3,5	2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	1	1	1	1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		33	33	33	33	33	33	33	33	34	34	34	35	35	35	35

Навчальний план розроблено відповідно до Типової навчальної програми закладів загальної середньої освіти II ступеня наказ МОН України від 20 квітня 2018 року № 405

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Розділ VI. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
профільної середньої освіти (10-11 класи)
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»
на 2022/2023 навчальний рік

Пояснювальна записка

Найменування: комунальний заклад «Вінницький ліцей № 15»

Тип закладу: загальноосвітня школа I-III ступенів

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2022/2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організувати за семестровою системою :

I семестр – з 01 вересня 2022 року по 23 грудня 2022 року;

осінні – з 24 жовтня 2022 року по 30 жовтня 2022 року;

зимові – з 24 грудня 2022 року по 08 січня 2023 року;

II семестр – з 09 січня 2023 року по 31 травня 2023 року.

весняні – з 27 березня 2023 року по 02 квітня 2023 року.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання наказу МОН України від 28.11.2019 р. № 1493

Освітня програма вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання, варіанти типових навчальних планів; перелік модельних навчальних програм; рекомендовані форми організації освітнього процесу; опис інструментарію оцінювання;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщено на офіційному веб-сайті МОН України);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2520 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1260 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу.

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: (Історія України, Всесвітня історія)», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

● Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні обрали два предмети (мистецтво та інформатику) – які одночасно вивчаються в 10 і 11 класах.

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію – вивчення іноземних мов.

Очікуванні результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у

		<p>спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><u>Ставлення:</u> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><u>Навчальні ресурси:</u> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><u>Уміння:</u> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><u>Ставлення:</u> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><u>Навчальні ресурси:</u> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><u>Уміння:</u> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><u>Ставлення:</u> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві,</p>

		розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <u>Навчальні ресурси:</u> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<u>Уміння:</u> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <u>Ставлення:</u> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. <u>Навчальні ресурси:</u> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<u>Уміння:</u> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <u>Ставлення:</u> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. <u>Навчальні ресурси:</u> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<u>Уміння:</u> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <u>Ставлення:</u> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <u>Навчальні ресурси:</u> моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	<p><u>Уміння:</u> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання.</p> <p><u>Ставлення:</u> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><u>Уміння:</u> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><u>Ставлення:</u> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><u>Навчальні ресурси:</u> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><u>Уміння:</u> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><u>Ставлення:</u> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		<u>Навчальні ресурси:</u> математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><u>Уміння:</u> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><u>Ставлення:</u> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><u>Навчальні ресурси:</u> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища— зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- навчальні предмети— виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, між класові та загальношкільні проекти. Роль навчальних предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту навчального предмета та від того, наскільки

тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
«Екологічна безпека та сталий розвиток»	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.
«Громадянська відповідальність»	Формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.
«Здоров'я і безпека»	Становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.
«Підприємливість і фінансова грамотність»	Краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу

навчання. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно – наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній, а саме: змістовно – інформаційних, операційно – діяльнісних і організаційно – методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує інтерес їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній

екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

На основі освітньої програми закладу складають та затверджують навчальний план закладу освіти (Додаток 1), що конкретизує організацію освітнього процесу.

Характеристика навчального плану

Навчальний план для учнів старшої школи складено відповідно до наказу МОН України від 28.11.2019 року № 1493 (таблиця 2,3 до Типової освітньої програми).

До базових предметів навчального плану 10-11 класів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика», «Астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами - інформатика та мистецтво, що вивчаються на рівні стандарту.

У 10 та 11 класах години розподілено для підсилення предметів, які виносяться для складання ЗНО:

Класи	К-сть годин	Розподіл годин варіативної складової
10-ті	4	2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової(іноземна мова); 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (історія України); 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
11- ті	5	1,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової(іноземна мова); 1,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (історія України); 2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)

Поділ класів на групи при вивченні англійської мови, трудового навчання, інформатики, фізичної культури, предмета «Захист Вітчизни» здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», , зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту", а саме: 5-11 класи – 45 хвилин. Відповідно до Державних стандартів початкової, базової, повної загальної середньої освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани зорієнтовані на роботу освітнього закладу за 5-денним навчальним тижнем.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти у системі загальної середньої освіти та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок школярів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень. Критерії оцінювання реалізуються в нормах чотирьох рівнів: початковий, середній, достатній, високий. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти базової та старшої школи здійснюється на підставі: - наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2011 року за № 566/19304; - орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 року №1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року №1222»; Навчальні досягнення здобувачів освіти 5-11-х класів оцінюються за 12-бальною шкалою. Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень школярів, які структуровані у навчальних програмах за предметами. Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Навчальний план (школа III ступеня)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Українська мова	4	4	4	4
Українська література	2	2	2	2
Іноземна мова (англійська)	2+2	2+2	2+1,5	2+1,5
Зарубіжна література	1	1	1	1
Історія України	1,5+1	1,5+1	1,5+1,5	1,5+1,5
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	0	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	3+2	3+2
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика	3	3	3	3
Астрономія	-	-	1	1
Хімія	1,5	1,5	2	2
Вибірково - обов'язкові предмети:				
технології	1	1	-	-
інформатика	1	1	1,5	1,5
мистецтво	1	1	1,5	1,5
Фізична культура	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5
Усього	29+3+4	29+3+4	28+3+5	28+3+5
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси, індивідуальні заняття</i>	4	4	5	5
Всього(без урахування поділу класу на групи)	36	36	36	36

Примітка. Навчальний план розроблено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої з наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 408, внесеними змінами наказом МОН України від 28.11.2019 року № 1493/10-11 класи-таблиця №2

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
комунального закладу
«Вінницький ліцей № 15»
на 2022/2022 навчальний рік
з українською мовою навчання
з 5 – денним робочим тижнем,

Вінниця
2022 р.

Пояснювальна записка

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Всього по школі класів: **46**

Прогнозована кількість учнів: 1448

✓ **школа I ступеня – 19 класів, 588 учнів, з них:**

3 класи «Світ чекає крилатих»;

3 класи «Інтелект України»

- Навчальний план для учнів 1-В, 1-Г, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл I (1-2 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743
- Навчальний план для учнів 3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл II (3-4 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. №743
- Навчальний план для учнів 1-Б, 2-Б, 4-В класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з українською мовою навчання за інтегрованою освітньою системою «Світ чекає крилатих» відповідно листа ДСЯО від 22.09.2020 № 01/01-23/1115
- Навчальний план для учнів 1-А, 2-А, 4-А класів складено за Типовою освітньою програмою 1-4 класів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (цикл I 1–2 класи та цикл II 3-4 класи), відповідно листа ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929

✓ **школа II ступеня – 27 класів, 859 учні, з них:**

2 класи «Інтелект України»;

1 клас – «Ліга крилатих»

Навчальні плани **5–І** розроблено на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319 /таблиця 1/, **5 – ЛК** - відповідно до Типової навчальної програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з навчанням українською мовою, що впроваджують інноваційний освітній проект всеукраїнського рівня за темою «Дидактико – методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти» (наказ МОН України від 10.08.2021 року № 902 «Про внесення зміни до наказу від 29.04.2021 р. № 484»)/таблиця 3/, **6 – І** - на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319 /таблиця 4/, **5-Б, 5-В, 5-Д, 5-Е, 5 - Є** /таблиця 2/, **6 -Б, 6-В, 6-Г, 6-Д, 7 – 9 – х** класів розроблено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої з наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405/таблиця 5/

школа III ступеня, 4 класи- з них:

- **10 – А, 10 – Б** – класи з вивченням української мови на профільному рівні (протокол № 14 педагогічної ради від 10.06.2022 р.);
- **11 – А, 11 – Б** – класи з вивченням української мови на профільному рівні (протокол № 9 педагогічної ради від 20.03.2022 р.);
- **11-А** – клас з вивченням історії України (протокол № 9 педагогічної ради від 20.03.2022 р.);

навчальні плани 10-11 – х розроблено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня затвердженої з наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 р. № 1493) /таблиця 6/

Години варіативної складової навчального плану закладу на 2022/2023 н.р. розподілено наступним чином:

Класи	К-сть годин	Розподіл годин варіативної складової
-------	-------------	--------------------------------------

1-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова)
1-Б	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
1-В	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
1-Г		
1-Д	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
2-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (я пізнаю світ)
2-Б	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (арт-технології)
2-В	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
2-Г		
2-Д		
3-А	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
3-Б		
3-В		
3-Г		
4-А	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (я пізнаю світ)
4-В	1	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
4-Б	1	1 год на індивідуальні консультації та групові заняття
4-Г		
4-Д		
5 - І	1	1 година на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (друга іноземна мова)
5-Б	0,5	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова)
5-В		
5-Д		
5-Е		
5-Є		
5 - ЛК	1	1 година на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (друга іноземна мова)
6 -І	0,5	0,5 год на вивчення предметів варіантної складової (авторський курс «Еврика»)
6-Б	3,5	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова)
6-В		2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова)
6-Г		1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
6-Д		
7 - мі	2	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)
8 - мі	2,5	1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (українська мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)
9 - ті	1	0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (іноземна мова) 0,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (алгебра)
10-ті	4	2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової(іноземна мова); 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (історія України); 1 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)
11- ті	5	1,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової(іноземна мова); 1,5 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (історія України); 2 год на підсилення вивчення предметів інваріантної складової (математика)

Таблиця 1

**Навчальний план для школи І ступеня
1-В, 1-Г, 1-Д та 2-В, 2-Г, 2-Д класів (за програмою НУШ)
з навчанням українською мовою цикл І (1-2 класи),
розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна
2022 -2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		1-В	1-Г	1-Д	2-В	2-Г	2-Д
		НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5
	Іноземна мова (англійська мова)	2	2	2	3	3	3
Математична	Математика	3+1	3+1	3+1	3	3	3
Мовно-літературна	Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7
Математична							
Природнича галузь							
Громадянська та історична галузь							
Технологічна галузь							
Соціальна і здоров'язбережна галузь							
Інформатична	Інформатика	-	-	-	1	1	1
Мистецька	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3
Всього		19+3+1	19+3+1	19+3+1	21+3+1	21+3+1	21+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		1	1	1	1	1	1
Індивідуальні та групові заняття		-	-	-	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	20	20	22	22	22
Всього (без урахування поділу класів на групи)		23	23	23	25	25	25

Примітка. Навчальний план для учнів 1-В, 1-Г, 1-Д, 2-В, 2-Г, 2-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл І (1-2 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

**Навчальний план для школи I ступеня
3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д класів (за програмою НУШ)
з навчанням українською мовою цикл II (3-4 класи), розробленою під
керівництвом Р.Б. Шияна
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		3-А	3-Б	3-В	3-Г	4-Б	4-Г	4-Д
		НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ	НУШ
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5	5	5	5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська мова)	3	3	3	3	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4	4	4	4
Мовно-літературна галузь	Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7	7
Математична галузь								
Природнича галузь								
Громадянська та історична галузь								
Технологічна галузь								
Соціальна і здоров'язбережна галузь								
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1
Мистецька галузь	Мистецтво: образотворче	1	1	1	1	1	1	1
	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3	3
Всього		22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1	22+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Індивідуальні та групові заняття		1	1	1	1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		23	23	23	23	23	23	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26	26	26	26

Примітка. Навчальний план для учнів 3-А,3-Б, 3-В, 3-Г, 4-Б, 4-Г, 4-Д класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з навчанням українською мовою цикл II(3-4 класи), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743

**Навчальний план для школи I ступеня
1-Б, 2-Б, 4-В класів за інтегрованою освітньою системою
А. Цимбалару «Світ чекає крилатих»
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		1-Б	2-Б	4-В
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська мова)	2	3	3
Математична	Математика	5+1	5	5+1
Природнична	Всесвіт	3	3	3
Соціальна і здоров'язберезувальна				
Громадянська та історична				
Мистецька	Арт – технології та інформатика (ІКТ)	2	3+1	3
Технологічна				
Інформатична				
Фізкультурна галузь	Фізична культура*	3	3	3
Разом (без фізичної культури)		20	23	23
Всього		19+3+1	21+3+1	22+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	22	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26

Примітка. Навчальний план для учнів 1-Б, 2-Б, 4-В класів складено за Типовою освітньою програмою для початкової школи з українською мовою навчання за інтегрованою освітньою системою «Світ чекає крилатих» відповідно листа Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України від 22.09.2020 № 01/01-23/1115

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

**Навчальний план
для 1-А, 2-А та 4-А класів
за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»,
цикл І-ІІ (1-2 та 3-4 класи)
2022-2023 навчального року**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		1-А	2-А	4-А
		Інтелект України	Інтелект України	Інтелект України
Мовно - літературна	Українська мова	6	6	6
	Іноземна мова (англійська мова)	2+1	3	3
Математична	Математика	3	4	4
Мовно - літературна	Я пізнаю світ	8	8+1	8+1
Математична				
Природнича				
Соціальна і здоров`язбережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна				
Фізкультурна				
Мистецька				
Інформатична				
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізкультурна	2	2	2
Всього		20+2+1	22+2+1	23+2+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		21	23	24
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26

Примітка. Навчальний план для учнів 1-А, 2-А, 4-А класів складено за Типовою освітньою програмою 1-4 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (цикл І 1-2 класи та цикл ІІ 3-4 класи), відповідно наказу Міністерства освіти і науки України №140 від 03.02.2021 р., листа ДСЯО від 06.08.2020 № 01/01-23/929

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Навчальний план
для 5 -І класу комунального закладу
«Вінницький ліцей № 15», який працює за науково-педагогічним проєктом
«Інтелект України» та вивчає другу іноземну мову

Назва освітньої галузі	Предмети	5 - І клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Перша іноземна мова	4 +1
	Друга іноземна мова	2
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля.	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття.	1
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємося разом	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька*	Мистецтво	1
Фізична культура**	Фізична культура	3
Усього		27+3+1
Додатковий час на навчальні предмети освітніх галузей	Іноземна мова	1
Гранично допустиме навантаження учнів		28
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класу на групи)		31

Примітка. Навчальний план для 5-9 класів на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319 (додаток 3)

Навчальний план
для 5 - Б, 5 – В, 5 – Д, 5 – Е, 5 - Є класів комунального закладу
«Вінницький ліцей № 15», які працюють за типовою освітньою програмою
для 5-9 – х класів закладів загальної середньої освіти
та вивчають другу іноземну мову

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	5 - Б	5 - В	5 - Д	5 - Е	5 - Є
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1
	Іноземна мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
Математична	Математика	5	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»	2	2	2	2	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянська освіта	1	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Мистецька*	Мистецтво/ Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво	2	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього		27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження учнів		28	28	28	28	28
Всього (без урахування поділу класу на групи)		31	31	31	31	31

Примітка. Навчальний план розроблений відповідно до Типової освітньої програми для 5 – 9 – х класів закладів загальної середньої освіти наказ МОН України від 19.02.2021 року № 235

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Навчальний план
для 5 -ЛК класу комунального закладу
«Вінницький ліцей № 15», який працює за науково-педагогічним проєктом
всеукраїнського рівня «Ліга крилатих» та вивчає другу іноземну мову

Назва освітньої галузі	Предмети	5 - ЛК клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Література	3
	Перша іноземна мова	3
	Друга іноземна мова	2
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Всесвіт.Природознавство	3,5
	Всесвіт.Суспільствознавство	3
Інформатична	Інформатика	1,5
Мистецька і технологічна	Арт-технології. Образотворче мистецтво.	1
	Арт-технології. Музичне мистецтво	1
	Арт – технології. Технології	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Усього		27+3+1
Додатковий час на навчальні предмети освітніх галузей	Іноземна мова	1
Гранично допустиме навантаження учнів		28
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класу на групи)		31

Примітка. Навчальний план розроблено відповідно до Типової навчальної програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з навчанням українською мовою, що впроваджують інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Дидактико – методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування базової середньої освіти/наказ МОН України від 29 квітня 2021 року № 484/наказ МОН України від 10.08.2021 року № 902 «Про зміни до наказу від 29.04.2021 р. № 484

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

**Навчальний план для 6 – І класу
комунального закладу «Вінницький ліцей № 15»
який працює за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»**

Назва освітньої галузі	Предмети	6-І клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	1,5
	Зарубіжна література	2
	Іноземна мова	5
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття.	1
	Біологія	2
	Географія	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємося разом	2
Громадянська та історична	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька*	Мистецтво	1
Фізична культура**	Фізична культура	3
Усього		30,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Курс «Еврика»	0,5
Гранично допустиме навантаження учнів		31
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34

Примітка. Навчальний план для 5-9 класів на основі Типових навчальних планів за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 «Про внесення змін до наказу МОН від 02.11.2016 р. №1319)

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛІВСЬКА

Навчальний план (школа II ступеня)

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень															
	Навчальні предмети	6 клас				7 клас				8 клас			9 клас			
		Б	В	Г	Д	А	Б	В	Г	А	Б	В	А	Б	В	Г
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2+1	2+1	2+1	2,5	2,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3+2	3+2	3+2	3+2	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства												1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1							
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1							
	Мистецтво									1	1	1	1	1	1	1
Математика	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1											
	Алгебра					2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика					2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
	Хімія					1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	26,5+3+3,5	28+3+2	28+3+2	28+3+2	28+3+2	28,5+3+2,5	28,5+3+2,5	28,5+3+2,5	31+3+1	31+3+1	31+3+1	31+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	3,5	3,5	2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	1	1	1	1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		33	33	33	33	33	33	33	33	34	34	34	35	35	35	35

Примітка. Навчальний план розроблено відповідно до Типової навчальної програми закладів загальної середньої освіти II ступеня наказ МОН України від 20 квітня 2018 року № 405

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

Навчальний план (школа III ступеня)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Українська мова	4	4	4	4
Українська література	2	2	2	2
Іноземна мова (англійська)	2+2	2+2	2+1,5	2+1,5
Зарубіжна література	1	1	1	1
Історія України	1,5+1	1,5+1	1,5+1,5	1,5+1,5
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	0	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	3+2	3+2
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика	3	3	3	3
Астрономія	-	-	1	1
Хімія	1,5	1,5	2	2
Вибірково - обов'язкові предмети:				
технології	1	1	-	-
інформатика	1	1	1,5	1,5
мистецтво	1	1	1,5	1,5
Фізична культура	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5
Усього	29+3+4	29+3+4	28+3+5	28+3+5
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси, індивідуальні заняття</i>	4	4	5	5
Всього(без урахування поділу класу на групи)	36	36	36	36

Примітка. Навчальний план розроблено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої з наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 408, внесеними змінами наказом МОН України від 28.11.2019 року № 1493/10-11 класи-таблиця №2

Директор закладу

Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА